

Պրակտիկական բարձրագույն, միացե՛լ

ՀԿ(բ)Պ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԴԻՏԱՅԻՆ ՐԱԺԻՆ

ԽճԻՐԱՄԱՐԻ ԲԼՈՎՆՈՏ

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

№ 20

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

1952

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

էջ

Ընկեր Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆԻ ՃԱՌԸ Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի XIX համագումարում	1
Խորը ուսումնասիրել և մասսայականացնել Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները	10
Արադարության առաջավորների փորձից	
Բ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ.— Կենսագործում ենք պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները	19
Ագիտացիոն աշխատանքի փորձից	
Ա. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ.— Գործարանի ագիտ-կոլեկտիվը մասսայականացնում է պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները	27
Մեքոդական օգնություն ագիտատորներին	
Գ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ.— Ինչպես մասսայականացնել նոր հնգամյա պլանը	34
Օգնություն ագիտատորներին	
Թեմաներ, պլաններ և գրականություն ագիտատորների զրույցների համար	43
Նոր գրքեր	48

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿ(Բ)Պ Կենտկոմ, Պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժին, Հեռախոս՝ 2—52—78

ԸՆԿԵՐ Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆԻ ՃԱՌԸ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԱՅԻ XIX ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՈՒՄ

(ԱՄԲԻՈՒՆԻ ՎՐԱ ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԻ ԵՐԵՎԱՆԸ ԴԵԼԵԳԱՏՆԵՐԸ ԴԻՄԱՎՈՐՈՒՄ ԵՆ ԲՈՒՌՆ, ԵՐԿԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ՉԼՈՂ ԾԱՓՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ, ՈՐՈՆՔ ՎԵՐԱԾՎՈՒՄ ԵՆ ՕՎԱՅԻԱՅԻ: ԲՈԼՈՐԸ ՈՏՔԻ ԵՆ ԿԱՆԳՆՈՒՄ: ԲԱՅԱԿԱՆՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ. «ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԻ ՈՒՌԱՆ», «ԿԵՅՅԵ՝ ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԸ», «ՓԱՌՔ ՄԵԾ ՍՏԱԼԻՆԻՆ»):

Ընկերներ:

Թույլ տվե՛ք մեր համագումարի անունից բոլոր այն եղբայրական պարտիաներին ու խմբերին, որոնց ներկայացուցիչները հարգեցին մեր համագումարը իրենց ներկայությամբ կամ որոնք համագումարին ուղարկեցին ողջույնի ուղերձներ, շնորհակալություն հայտնել բարեկամական ողջույնների, հաջողությունների ցանկությունների, վստահության համար: (ԲՈՒՌՆ, ԵՐԿԱՐԱՏԵՎ ԾԱՓՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ՎԵՐԱԾՎՈՒՄ ԵՆ ՕՎԱՅԻԱՅԻ):

1059-52

Մեզ համար առանձնապես բանկ է այդ վստահությունը, որ նշանակում է պարտատեղափոխություն՝ աջակցելու մեր պարտիային ժողովուրդների պայծառ ապագայի համար նրա պայքարում, պատերազմի դեմ նրա պայքարում, խաղաղության պահպանման համար նրա պայքարում: (ԲՈՒՌՆ, ԵՐԿՐԱՍԵՎ, ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Միայն կիներ կարծել, քե մեր պարտիան, որը հզոր ուժ է դարձել, այլևս աջակցության կարիք չունի: Դա հիշող չէ: Մեր պարտիան և մեր երկիրը միշտ զգացել են ու կզգան արտասահմանյան եղբայրական ժողովուրդների վստահության, համակրանքի և աջակցության կարիքը:

Այդ աջակցության առանձնահատկությունն այն է, որ եղբայրական ամեն մի պարտիայի կողմից մեր պարտիայի խաղաղասիրական ձգտումներին ցույց տրվող ամեն տեսակ աջակցությունը դրա հետ միասին նշանակում է աջակցություն իր սեփական ժողովրդին՝ խաղաղության պահպանման համար նրա պայքարում: Երբ անգլիական բանվորները 1918—1919 թվականներին, Սովետական Միության վրա անգլիական բուրժուազիայի գինված հարձակման ժամանակ, պատերազմի դեմ պայքար կազմակերպեցին «Չեռներդ

— 2 —

հեռո՛ւ Ռուսաստանից» լոզունգով, ապա դա աջակցություն էր, աջակցություն ամենից առաջ խաղաղության համար իր ժողովրդի պայքարին, իսկ ապա նաև՝ աջակցություն Սովետական Միությանը: Երբ ընկեր Թորեզը կամ ընկեր Տոլյատտին հայտարարում են, որ իրենց ժողովուրդները չեն պատերազմի Սովետական Միության ժողովուրդների դեմ (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ), ապա դա աջակցություն է, ամենից առաջ աջակցություն Ֆրանսիայի և Իտալիայի բանվորներին ու գյուղացիներին, որոնք պայքարում են խաղաղության համար, իսկ ապա նաև՝ աջակցություն Սովետական Միության խաղաղասիրական ձգտումներին: Փոխադարձ աջակցության այդ առանձնահատկությունը բացատրվում է նրանով, որ մեր պարտիայի շահերը ոչ միայն չեն հակասում, այլ, ընդհակառակը, միաձուլվում են խաղաղասեր ժողովուրդների շահերին: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ): Իսկ ինչ վերաբերում է Սովետական Միությանը, ապա նրա շահերը անհասարակ անբաժանելի են ամբողջ աշխարհի խաղաղության գործից:

Հասկանալի է, որ մեր պարտիան չի կարող պարտ մնալ եղբայրական պարտիաներին և նա ինքն էլ իր հերթին պետք է

— 3 —

աջակցություն ցույց տա նրանց, ինչպես նաև նրանց ժողովուրդներին՝ ազատագրության համար նրանց պայքարում, խաղաղության պահպանման համար նրանց պայքարում: Ինչպես հայտնի է, նա հենց այդպես էլ վարվում է: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ): 1917 թվականին մեր պարտիայի կողմից իշխանությունը վերցվելուց հետո և այն բանից հետո, երբ պարտիան ռեալ միջոցներ ձեռնարկեց կապիտալիստական ու կալվածատիրական ննշումը լիկվիդացնելու համար, եղբայրական պարտիաների ներկայացուցիչները, մեր պարտիայի խիզախությամբ ու հաջողություններով հիացած, նրան շնորհեցին համաշխարհային ռեյուցիոն ու բանվորական շարժման «Հարվածային բրիգադայի» կոչումը: Դրանով նրանք հույս էին հայտնում, որ «Հարվածային բրիգադայի» հաջողությունները կրթեկացնեն կապիտալիզմի ննշման տակ հեծող ժողովուրդների դրությունը: Ես կարծում եմ, որ մեր պարտիան արդարացրեց այդ հույսերը, հատկապես երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակաշրջանում, երբ Սովետական Միությունը, ջախջախելով գերմանական ու յապոնական ֆաշիստական բռնակալությունը, եվրոպա-

— 4 —

յի և Ասիայի ժողովուրդներին փրկեց ֆաշիստական ստրկության սպառնալիքից: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Իհարկե, շատ դժվար էր կատարել այդ պատվավոր դերը, քանի դեռ «Հարվածային բրիգադան» միակն էր և քանի դեռ նա հարկադրված էր այդ առաջավոր դերը կատարել գրեթե միայնակ: Բայց այդպես եղե՛լ է: Այժմ դրությունը միանգամայն այլ է: Այժմ, երբ Չինաստանից ու Կորեայից մինչև Չեխոսլովակիա ու Հունգարիա երեքվան են եկել նոր «Հարվածային բրիգադաներ» ի դեմս ժողովրդա-դեմոկրատական երկրների, — այժմ մեր պարտիայի համար ավելի է հեշտացել պայքարելը, և գործն էլ ավելի լավ է գնում: (ԲՈՒՌՆ, ԵՐԿԱՍՏԱՆԻ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Առանձնահատուկ ուշադրության են արժանի կոմունիստական, դեմոկրատական կամ բանվորա-գյուղացիական այն պարտիաները, որոնք դեռևս իշխանության գրլուխ չեն անցել և որոնք շարունակում են աշխատել բուրժուական դրակոնական օրենքների կրնկի տակ: Ի հարկե, նրանց համար ավելի դժվար է աշխատել: Սակայն նրանց համար աշխատելն այնքան դժվար չէ, որքան դժվար էր մեզ՝ ռուսական կո-

մունիստներիս համար, ցարիզմի ժամանակաշրջանում, երբ ամենափոքր առաջընթացը համարվում էր ծանրագույն հանցագործություն: Սակայն ռուսական կոմունիստները անսասան մնացին, չվախեցան դժվարություններից և հասան հաղթանակի: Նույնը կկատարվի այդ պարտիաների հետ:

Այնուամենայնիվ ինչո՞ւ այդ պարտիաների համար այնքան դժվար չի լինի աշխատել՝ համեմատած ցարական ժամանակաշրջանի ռուսական կոմունիստների հետ:

Նախ, որովհետև նրանք աչքի առջև ունեն պայքարի ու հաջողությունների այնպիսի օրինակներ, որպիսիք կան Սովետական Միությունում և ժողովրդա-դեմոկրատական երկրներում: Հետևապես, նրանք կարող են սովորել՝ ելնելով այդ երկրների սխալներից ու հաջողություններից և դրանով հեշտացնել իրենց աշխատանքը:

Երկրորդ, որովհետև ինքը բուրժուազիան՝ ազատագրական շարժման գլխավոր բշնամին, այլ է դարձել, լուրջ կերպով փոխվել է՝ դարձել ավելի ռեակցիոն, կորցրել է կայերը ժողովրդի հետ և այդպիսով բուլացրել իրեն: Հասկանալի է, որ այդ հանգամանքը նույնպես պետք է հեշտացնի ռու-

— 6 —

լուցիոն ու դեմոկրատական պարտիաների աշխատանքը: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Առաջ բուրժուազիան իրեն բույլ էր տալիս լիբերալություն անել, պաշտպանում էր բուրժուա-դեմոկրատական ազատությունները և դրանով իր համար մասսայականություն էր ստեղծում ժողովրդի մեջ: Այժմ լիբերալիզմից հետք անգամ չի մնացել: Այլևս չկա այսպես կոչված «անձի ազատությունը», — անձի իրավունքներն այժմ էանաչվում են միայն նրանց համար, ովքեր կապիտալ ունեն, իսկ մյուս բոլոր փաղափացիները համարվում են մարդկային հում նյութ, որը պիտանի է լոկ շահագործման համար: Ոտնակոխ է արված մարդկանց և ազգերի իրավահավասարության սկզբունքը, սյն փոխարինված է շահագործող փոքրամասնության լիիրավության և փաղափացիների շահագործվող մեծամասնության իրավազրկության սկզբունքով: Բուրժուա-դեմոկրատական ազատությունների դրոշք դեն է շարված: Ես կարծում եմ, որ այդ դրոշք պետք է բարձրացնե՞ք դուք, կոմունիստական և դեմոկրատական պարտիաների ներկայացուցիչներդ, և այն առաջ տանե՞ք, երևուցում ե՞ք ձեր շուրջը հավաքել ժողովրդի

— 7 —

մեծամասնությունը: Այն բարձրացնող մեկ ուրիշը չկա: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Առաջ բուրժուազիան համարվում էր ազգի պարագլուխը, նա պաշտպանում էր ազգի իրավունքներն ու անկախությունը, դրանք դասելով «ամեն ինչից վեր»: Այժմ «ազգային սկզբունքից» հետք անգամ չի մնացել: Այժմ բուրժուազիան դուրսով վաճառում է ազգի իրավունքներն ու անկախությունը: Ազգային անկախության և ազգային սուվերենության դրոշմը դեն է շարժված: Կասկած չկա, որ այդ դրոշմը պետք է բարձրացնե՞ր դուք, կոմունիստական ու դեմոկրատական պարտիաների ներկայացուցիչներդ, և այն առաջ տանե՞ք, եթե ուզում եք լինել ձեր երկրի հայրենասերները, եթե ուզում եք դառնալ ազգի ղեկավար ուժը: Այն բարձրացնող մեկ ուրիշը չկա: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Բանն այսպես է ներկայումս:

Հասկանալի է, որ այս բոլոր հանգամանքները պետք է հեշտացնեն դեռևս իշխանության գլուխ չանցած կոմունիստական ու դեմոկրատական պարտիաների աշխատանքը:

Հեռուստայես, կան բոլոր հիմքերը՝ հույս

— 8 —

դնելու եղբայրական պարտիաների հաշտությունների ու հաղթանակի վրա կապիտալի տիրապետության երկրներում: (ԲՈՒՌՆ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Կեցցե՛ն մեր եղբայրական պարտիաները: (ԵՐԿԱՐԱՍԵՎ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Թող ապրե՛ն ու կեցցե՛ն եղբայրական պարտիաների ղեկավարները: (ԵՐԿԱՐԱՍԵՎ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Կեցցե՛ խաղաղությունը ժողովուրդների միջև: (ԵՐԿԱՐԱՍԵՎ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

Կորչե՛ն պատերազմի հրձիգները: (ԲՈՒՌՆ ԲՆՏԻ ԵՆ ԿԱՆԳՆՈՒՄ: ԲՈՒՌՆ, ԵՐԿԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ՉԼՈՌՂ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ՎԵՐԱԾՎՈՒՄ ԵՆ ՕՎԱՅԻԱՅԻ: ԲԱՅԱԿԱՆԶՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝ «ԿԵՅՅԵ՛ ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԸ», «ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԻՆ ՈՒՌԱ՛», «ԿԵՅՅԵ՛ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՄԵԾ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԸ», «ՄԵԾ ՍՏԱԼԻՆԻՆ ՈՒՌԱ՛», «ԿԵՅՅԵ՛ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ»: «ՈՒՌԱ՛» ԲԱՅԱԿԱՆԶՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ):

ԽՈՐԸ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵԼ ԵՎ ՄԱՍՍԱ- ՅԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒ- ԹՅԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԱՅԻ 19-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Լենինի—Ստալինի պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները, համագումարում ընկեր Ստալինի արտասանած պատմական ճառը հսկայական ոգևորություն են առաջ բերել մեր երկրի աշխատավորության մեջ և լայն արձագանք գտել արտասահմանյան երկրներում:

Պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները համաաշխարհային պատմական նշանակություն ունեն: Այդ որոշումները մեր հայրենիքի առջև բաց են անում զարգացման հոյակապ հեռանկարներ, նշում են ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության նոր, հետագա վերելքի և այդ հիմքի վրա սովետական ժողովրդի նյութական բարեկեցության ու կուլտուրական մակարդակի բուռն աճման ուղիները, սովետական մարդկանց ոգեշնչում են

— 10 —

կոմունիզմի կարուցման համար մղվող պայքարում, նրանց զինում են իրենց գործի հաղթանակի նկատմամբ անհողդող հավատով:

Պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումների անշեղ կենսագործման կարևորագույն պայմանն է հանդիսանում համագումարի կողմից առաջադրված խնդիրները բացատրական քաղաքական-մասսայական ամենօրյա աշխատանքի միջոցով աշխատավորական մասսաներին պարզաբանելը և նրանց ուժերը մոբիլիզացիայի ենթարկելը՝ այդ խնդիրները անթերի կենսագործելու համար:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի 19-րդ համագումարի նյութերը աշխատավորության մեջ լայնորեն մասսայականացնելու և պարզաբանելու համար մեծ ու պատասխանատու խնդիր է դրվում ինչպես պարտիական կազմակերպությունների, այնպես էլ բոլոր ագիտկուլեկտիվների և ագիտատորների առաջ:

Ագիտատորների խնդիրն է՝ բացատրական լայն աշխատանք ծավալել համագումարի նյութերի շուրջը, ժողովրդական տնտեսության յուրաքանչյուր ճյուղում աշխատող ա-

— 11 —

մեն մի կոմունիստի, կոմերիտականի և ան-
պարտիականի գիտակցութեանը հասցնե-
լով նրա դերը համագումարի որոշում-
ների իրականացման գործում, որպեսզի
յուրաքանչյուր բանվոր, կոլտնտեսական ու
ծառայող հասկանա, թե կոնկրետ ի՞նչ է պա-
հանջվում իրենից և ինչ պետք է անի ինքը
համագումարի որոշումների կենսագործման
համար: Ըստ որում պարտիայի 19-րդ հա-
մագումարի որոշումների շուրջը կատարվող
քաղաքական-բացատրական աշխատանքը
չպետք է ժամանակավոր բնույթ կրի, այլ
այն պետք է ծավալել սիստեմատիկաբար,
քաղաքականության, գաղափարապես բարձր
հագեցված և նպատակաւաց, կապելով
տվյալ ձեռնարկութեան, կոլտնտեսութեան,
հիմնարկի, ուսումնական հաստատութեան
առջև կանգնած կոնկրետ խնդիրների հետ:

Պարտիայի 19-րդ համագումարը սոցիա-
լիստական արդյունաբերութեան աշխատող-
ների առաջ խնդիր դրեց՝ է՛լ ավելի համա-
ռորեն պայքարել արտադրական պլանների
կատարման ու գերակատարման համար, ա-
մեն կերպ բարձրացնել արտադրութեան
տեխնիկական կուլտուրան, արմատավորել
նորագույն սարքավորումները, ապահովել

— 12 —

արտադրութեան պրոցեսների հետագա մե-
խանիզացիան ու տեխնոլոգիայի կատարե-
լագործումը, ինչպես նաև աշխատանքի ար-
տադրողականութեան անշեղ աճումն ու թո-
ղարկվող արտադրանքի որակի բարելավու-
մը, սիստեմատիկաբար բարձրացնել ար-
տադրութեան տեմպերն ու մակարդակը:

Յուրաքանչյուր ձեռնարկութեան, հիմնար-
կի ագիտատուր պետք է խորը կերպով թա-
փանցի ձեռնարկութեան գործերի մեջ, բազ-
մակողմանիորեն ուսումնասիրի և պարզի,
թե ինչպիսի խնդիրներ է դնում համագումար-
ը տվյալ կազմակերպութեան, արտադրու-
թեան ճշուղի առաջ, ինչպիսի շօգտագործ-
ված ռեզերվներ ու հնարավորութեաններ
կան, ճշմարիտ խոսքով օգնի աշխատավո-
րական մասսաներին ըմբռնելու իրենց խըն-
դիրները և մոբիլիզացիայի ենթարկել նրանց
ուժերը համագումարի որոշումները անթերի
կատարելու համար:

Համագումարի նյութերի ուսումնասիրու-
թյունը մեծ ոգևորութեան է առաջ բերել. օրի-
նակ՝ Երևանի Կիրովի անվան գործարանի,
Էլեկտրամեքենաշինական, «Ավտոդետալ»
գործարանների բանվորների և ինժեներա-
տեխնիկական աշխատողների մեջ: Նրանք

— 13 —

պարտավորութիւն են վերցրել ժամկետից շուտ կատարել արտադրական պլանները, ավելի շատ ու քարձրորակ արտադրանք տալ հայրենիքին:

Գյուղատնտեսութեան ասպարեզում գլխավոր խնդիրն է՝ գյուղատնտեսական բոլոր կոլտուրաների բերքատվութեան բարձրացումը, հանրային անասունների գլխաքանակի հետագա ավելացումը՝ նրա մթերատվութեան զգալի աճի հետ մեկտեղ, հողագործութեան ու անասնապահութեան համախառն ու ապրանքային արտադրանքի ավելացումը, կոլտնտեսութիւնների տնտեսական կազմակերպական հետագա ամրացումը:

Գյուղատնտեսութեան բնագավառում պարտիայի 19-րդ համագումարի կողմից առաջադրված խնդիրների լրիվ կենսագործումն ապահովող անհրաժեշտ պայման է հանդիսանում քաղաքական-մասսայական աշխատանքի լայն ծավալումը գյուղում, պայքարը գյուղատնտեսական արտելի օրինակելի կանոնադրութեան լանջեղ կենսագործման, կոլտնտեսութիւններում աշխատանքը ձիշտ կազմակերպելու, կոլեկտիվ տնտեսութիւնները տնտեսապես և կազմակերպչորեն ամրապնդելու համար:

— 14 —

Պարտիայի 19-րդ համագումարի նշութեքը մասսայականացնելու ուղղութեամբ օրինակելի աշխատանք են կատարում Ստեփանավանի, Նոր-Բայազետի, Իջևանի ագիտատորները: Աշտարակի շրջանի ավելի քան 450 ագիտատորներ շրջանի կոլտնտեսութիւններում և արտադրական ձեռնարկութիւններում զրույցներ են անցկացնում նվիրված համագումարի արդյունքներին:

Ագիտատորների խնդիրն է՝ ամենօրյա քաղաքական-բացատրական աշխատանքի միջոցով մոբիլիզացնել կոլտնտեսականների, ՄՏ կայանների և սովխոզների աշխատողների բոլոր ուժերը գյուղատնտեսութեան վերելքի կարևորագույն խնդիրը հաջողութեամբ կատարելու համար:

Վ. Ի. Լենինը բազմիցս նշել է, որ տնտեսական ընդհանուր վերելքի համար անհրաժեշտ է, որպեսզի արտադրութեան նոր կազմակերպման փորձը դառնա մասսաների սեփականութիւնը: Ուստի ագիտատորի առաջնակարգ խնդիրն է ընդհանրացնել առաջավորների հարուստ փորձը, տեսնել այն նորը, որ ծնվում է ժողովրդի ստեղծագործական նախաձեռնութեամբ, կարողանալ իմաստավորել այդ նորը և տարածել, արմատավորել առաջավորների փորձը, սովորեց-

— 15 —

նել ու դաստիարակել աշխատավորական լայն մասսաներին այդ կոնկրետ օրինակներով:

Ագիտատորը պետք է առաջավորներին ներկայացնի ոչ թե ընդհանրապես, ընդհանուր խոսքեր ասելով նրա մասին, այլ պետք է պատմի նրա կոնկրետ աշխատանքի մեթոդների մասին, պետք է ցույց տա, թե ո՞րն է նրա աշխատանքում յուրահատուկը, նորը, առաջադիմականը, ցույց տա համոզիչ կերպով, փաստերով:

Ագիտատորները արտադրության ու գյուղատնտեսության առաջավորների աշխատանքի փորձի մասսայականացումը կազմակերպելով, իրենց ուշադրությունը պետք է կենտրոնացնեն այն ձեռնարկությունների, կոլտնտեսությունների, բրիգադաների, տեղամասերի վրա, որոնք ետ են մնում և չեն կատարում ստանձնած պարտավորությունները:

Քաղաքական-մասսայական աշխատանքի հմուտ կազմակերպումով հարկավոր է ապահովել, որպեսզի ետ մնացող բոլոր կոլեկտիվները հասնեն առաջավորների մակարդակին, կատարեն պլանները և ստանձնած պարտավորությունները:

Ագիտացիոն մասսայական աշխատանքը

— 16 —

ամբողջովին պետք է ուղղել մարդկանց գիտակցության մեջ կապիտալիզմի մնացուկները և հին կարգերից մնացած նախապաշարմունքները լիկվիդացնելու համար:

Քաղաքական-մասսայական աշխատանքի հմուտ կազմակերպումով անհրաժեշտ է մասսաների մեջ զարգացնել հասարակական պարտականության բարձր գիտակցությունը, աշխատավորներին դաստիարակել սովետական հայրենասիրության և ժողովուրդների բարեկամության ոգով, պետության շահերի նկատմամբ հոգատարության ոգով, կատարելագործել սովետական մարդկանց լավագույն հատկությունները՝ վստահություն մեր գործի հաղթանակի նկատմամբ, ամեն տեսակ դժվարություններ հաղթահարելու պատրաստակամություն և կարողություն:

Պարտիայի 19-րդ համագումարի պատվին ծավալված համաժողովրդական սոցիալիստական մրցության ընթացքում ռեսպուբլիկայի աշխատավորները ցուցաբերեցին իրենց պատրաստակամությունը պարտիայի և կառավարության առաջադրանքները կատարելու և գերակատարելու գործում:

Այժմ ռեսպուբլիկայի արդյունաբերության

— 17 —

1059-52

և դժուարատենտության բոլոր ձեռնարկու-
թյուններում ծավալվում է նախահոկտեմ-
բերյան սոցիալիստական մրցություն Հոկ-
տեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ունու-
ցիայի 35-րդ տարեդարձը արժանավայել
դիմավորելու համար:

Ագիտատորի առաջնահերթ խնդիրն է
պարտիական կազմակերպությունների ղե-
կավարությամբ, ամրապնդելով պարտիայի
19-րդ համագումարի պատվին ծավալված
մրցության ընթացքում ձեռք բերված ար-
տադրական հաջողությունները՝ մասսաների
աշխատանքային խանդավառությունը, նը-
րանց ջանքերն ու ստեղծագործական եռան-
դը ուղղել Սովետական Միության Կոմու-
նիստական Պարտիայի 19-րդ համագումարի
կողմից առաջադրված տնտեսական և քաղա-
քական խնդիրների, Կոմունիզմի կառուցման
մեծ ծրագրի իրականացման նպատակին:

ԱՐՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ՓՈՐՁԻՑ

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԾՈՒՄ ԵՆՔ ՊԱՐՏԻԱՅԻ 19-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Երևանի «Պոլիվինիլացետատ» գործարա-
նի կոլեկտիվը Սովետական Միության Կո-
մունիստական պարտիայի պատմական 19-րդ
համագումարը դիմավորեց արտադրական
խոշոր հաջողություններով: 1952 թ. հոկ-
տեմբերի 5-ին գործարանը արդեն կատա-
րել էր 11 ամսվա պլանը:

Գործարանում մեծ համբավ են վայելում
ստախանովական բանվորները, որոնց աշ-
խատանքային խանդավառությունը օրինակ
է հանդիսանում ամբողջ կոլեկտիվի համար:

Ստախանովականներից Ֆ. Տոնապետյա-
նը, Ն. Սողոմոնյանը, Ս. Ադամյանը, Ա.
Գալստյանը, Դ. Աբրամովը և ուրիշները տա-
րեկան պլանը կատարել են 180—250 տո-
կոսով:

Գործարանի կոլեկտիվը պատվով կատա-
րելով ի պատիվ համագումարի սոցիալիս-
տական մրցությամբ ստանձնած իր պար-
տավորությունները, պայքարում է Հոկտեմ-

բերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլուցիայի 35-րդ տարեդարձը՝ աշխատավորների մեծ տոնը արժանավայել գիմավորելու համար:

Այս պատմական օրերին գործարանի կուլեկտիվը մեծագույն ուշադրությամբ հետևում էր պարտիայի 19-րդ համագումարի աշխատանքների ընթացքին: Գործարանի բանվորները, ինժեներա-տեխնիկական աշխատողները, ծառայողները ուսումնասիրելով համագումարի ընդունած որոշումները և ընկեր Ստալինի պատմական ձառը, պատրաստակամություն են հայտնում՝ բազմապատկել իրենց աշխատանքային ջանքերը ի բարօրություն հարազատ սոցիալիստական Հայրենիքի, արտահայտելով իրենց անսահման սերն ու նվիրվածությունը հարազատ կոմունիստական պարտիայի նկատմամբ, մեծ առաջնորդ, հայր և ուսուցիչ, ամբողջ աշխարհի փառադուլթյան գրոշակակիր ընկեր Ստալինի նկատմամբ:

Զգալի աշխատանք է տարվել գործարանի արտադրական կադրեր պատրաստելու և նրանց որակավորումը բարձրացնելու ուղղությամբ:

Գործարանում կազմակերպվել է որակավորման բարձրացման 11 խմբակ, ինժեներա-տեխնիկական աշխատողների որակա-

— 20 —

վորման բարձրացման 3 խմբակ և ստախանովյան 4 դպրոց:

Ամբողջ ուսումնական աշխատանքը սերտորեն կապված է կազմակերպչական-տեխնիկական միջոցառումների պլանի հետ, որի շնորհիվ տեխնիկական ուսուցումը դրական դեր է խաղում պլանի կատարման, աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և խոտանի նվազեցման գործում:

Գործարանի ստախանովյան դպրոցի սովորողներից Շաքարյանը, Սամոիլովան և Կարպովսինյան ուսումնա ավարտելուց հետո արտադրանքի թողարկումն ավելացրին 17 տոկոսով և նվազեցրին խոտանը:

Ինժեներ ընկ. Գ. Մալիլյանի ղեկավարած ցեխում գործող արտադրական-տեխնիկական դասընթացներում ուսուցումը հնարավորություն տվեց ընդլայնել ցեխի գործունեության ոլորտը՝ առանց ավելացնելու բանվորների քանակը:

Նոր հնգամյա պլանի վերաբերյալ պարտիայի 19-րդ համագումարի դիրեկտիվներում նախատեսված է. «Բարձրացնել գյուտարար և ռացիոնալիզատոր ինժեներների, տեխնիկների, բանվորների և կոլտնտեսականների մասսայական շարժումը՝ արտադրության տեխնիկական հետագա կատարե-

— 21 —

լազործման և ընդլայնման համար, բազմակողմանի մեքենայացման, աշխատանքի դյուրացման և նրա պայմանների հետադա առողջացման համար»:

«Պոլիմիլիացետատ» գործարանի կուեկտիվը որոշակի հաջողություններ է ձեռք բերել պարտիայի այդ ցուցումների կատարման համար մղվող պայքարում: Այս տարի գործարանի ռացիոնալիզատորներն արել են 387 ռացիոնալիզատորական առաջարկություն, մինչդեռ ամբողջ 1951 թվականի ընթացքում արվել էր ընդամենը 143 առաջարկություն:

Այդ առաջարկություններից արդեն ավելի քան 200-ը արմատավորվել են արտադրության մեջ և տարեկան տալիս են 3 միլիոն ռուբլու պայմանական տնտեսում: Արտադրության ռացիոնալիզատորական շարժումը, նամանավանդ այժմ, ավելի ու ավելի մասնայական է դառնում, ընդգրկելով գործարանի բանվորների և ինժեռատեխնիկական աշխատողների զգալի մասը:

1952 թվականին գործարանի ռացիոնալիզատորների ակտիվն են կազմում 118 բանվորներ և 28 ինժեներատեխնիկական աշխատողներ: Մենք ձգտում ենք այն բանին, որ պեսդի ռացիոնալիզատոր դառնա ամեն մի ստախանովական: Ստախանովականներ ընկ.

— 22 —

ընկ. Ս. Ղազանչյանը, Գ. Խրլոպյանը, Դ. Աբրամովը, Օ. Արամջյանը և շատ ուրիշներ միաժամանակ ակտիվ ռացիոնալիզատորներ են:

Տեխնոլոգիայի կատարելագործումը, աշխատատարության պակասեցումը՝ դարձել է նրանց աշխատանքային գործունեության մի անբաժանելի մասը: Այսպես, օրինակ՝ ստախանովական փականագործ ընկ. Ստեփան Ղազանչյանը այս տարի մտցրել է 8 ռացիոնալիզատորական առաջարկություն: Նա ստեղծել է շաղափների պատրաստման նոր հարմարանք, որն աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնում է 50 տոկոսով:

Խառատ ընկ. Դ. Աբրամովի 7 ռացիոնալիզատորական առաջարկներ օգտագործվում են մամլակներ պատրաստելու ընթացքում: Մամլակաշինվածքների մշակման պրոցեսի մեքենայացման ուղղությամբ ռացիոնալիզատորական 4 առաջարկ է մտցրել Խառատ ընկ. Գևորգ Խրլոպյանը, որոնց շնորհիվ աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացվում է 25—30 տոկոսով, հեշտացվում և առողջացվում են բանվորների աշխատանքի պայմանները:

Յեխի պետ ընկ. Դ. Մելիքյանը և տեխնո-

— 23 —

լող ընկ. Օ. Պողոսյանը փոխեցին արտա-
դրանքի ռեկտիֆիկացիայի տեխնոլոգիական
սխեման, որով և տնտեսվեց մոտ 200 հա-
զար ռուբլի, բարելավվեց որակը, նվազեցին
արտադրության կորուստները և լավացան
աշխատանքի պայմանները:

Մի շարք առաջարկներ է մտցրել ինժեներ
ընկ. Գ. Ֆրեյդլինը: Արտադրության մեջ ար-
մատավորված մամլման ռեժիմը ինտեսի-
ֆիկացնելու վերաբերյալ նրա առաջարկը
ստախանովական մամլողներ Հասմիկ Մել-
քոնյանին, Սոնյա Թևոսյանին և ուրիշներին
հնարավորություն տվեց խիստ բարձրացնե-
լու աշխատանքի արտադրողականությունը:
Եթե առաջ ընկ. Մելքոնյանը հերթափոխու-
թյան ընթացքում պատրաստում էր 2300
առարկա, ապա այժմ պատրաստում է 4200
առարկա: Մամլող ընկ. Սոնյա Թևոսյանը
առաջվա 1200-ի փոխարեն այժմ պատրաս-
տում է 2800 առարկա:

Ընկ. Ֆրեյդլինի ռացիոնալիզատորա-
կան առաջարկը բանվորուհիներ ընկ. ընկ.
Ռոզա Շահբազյանին, Ռոզա Գասպարյա-
նին, Նվարդ Ղազարյանին և ուրիշներին
հնարավորություն տվեց խիստ բարձրացնել
մշակվող առարկաների թողարկումը՝ 3—4
հազարից հասցնելով 7—8 հազար հատի:

— 24 —

Ռացիոնալիզատորական աշխատանքը օգ-
նում է գործարանի կոլեկտիվին բարձրացնե-
լու աշխատանքի արտադրողականությունը և
արտադրության կուլտուրան:

Գործարանի աշխատանքի ցուցանիշների
բարելավման հիմնական ու Վճռական պայ-
մանը հանդիսացան բանվորների մեջ քաղա-
քական ագիտացիոն աշխատանքների դր-
վածքի բարելավումը և սոցիալիստական
մրցության լայն ծավալումը, մրցության ար-
դյունքների սխտեմատիկ և տուգումն ու ամ-
փոփումը: Գործարանի ագիտատորներ Դ.
Մելիքյանը, Գ. Մխիթարյանը, Ս. Ավագյանը,
Ա. Մեսրոբյանը, բանվորների մեջ մասսա-
յականացնելով ՍՄԿՊ XIX համագումարի
նյութերը, այն կապելով գործարանի, հերթա-
փոխության, ցեխի, բրիգադայի և յուրաքան-
չյուր աշխատողի կոնկրետ խնդիրների հետ,
մոբիլիզացնում են նրանց ուժերը ստանձնած
պարտավորությունները ժամանակին և բարձր
որակով կատարելու համար, որը տվեց դրա-
կան արդյունք: Այս տարի «Պոլիվինիլացե-
տատ» գործարանի կոլեկտիվը երկրորդ
ևռամսյակի իր աշխատանքի ցուցանիշներով
նվաճեց երրորդ տեղը Քիմիական արդյունա-
բերության մինիստրության ձեռնարկույթյուն-
ների համամիութենական սոցիալիստական
մրցության մեջ:

— 25 —

Գործարանն ունի բոլոր պայմանները էլ
ավելի բարելավելու իր աշխատանքի ցուցա-
նիշները, իջեցնելու ինքնարժեքը, բարելավե-
լու արտադրանքի որակը, զարգացնելու տեխ-
նիկական միտքը, բարձրացնելու աշխատան-
քի արտադրողականությունը, ցեխերում,
հերթափոխություններում արմատավորելու
տնտեսաշվարկը, էլ ավելի բարելավելու տեխ-
նիկա-տնտեսական ցուցանիշները:

Խորապես գիտակցելով հինգերորդ հնգամ-
յակի խնդիրների վեհությունը, գործարանի
կոլեկտիվը լի է ցանկություններ անելու ամեն
ինչ, որպեսզի պատվով կատարենք ու գերա-
կատարենք ստալինյան հինգերորդ հնգամյա-
կը, կատարենք պարտիայի 19-րդ համագու-
մարի պատմական որոշումները, կենսագոր-
ծենք ընկեր Ստալինի հանձարեղ կանխա-
գծումները:

Բ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«Պոլիվինիլացետատ» գործարանի դիրեկտոր

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԱԳԻՏ-ԿՈՒՆԵՍԻՎԸ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆԱՅՆՈՒՄ Է ՊԱՐՏԻԱՅԻ 19-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Երևանի Կոմպրեսորների գործարանի
բանվորները բերկրանքով և Սովետական
Հայրենքի համար օրինական հպարտու-
թյան զգացմունքով են ընդունում պարտիա-
յի 19-րդ համագումարի դիրեկտիվները
ՍՍՌՄ զարգացման 1951—1955 թվական-
ների հինգերորդ հնգամյա պլանի վերաբեր-
յալ:

Սովետական մարդիկ նոր հնգամյա պլա-
նը համարում են իրենց հարազատ, կենսա-
կան գործը: Եվ դա հասկանալի է: Նոր հըն-
դամյակի կատարումը նոր խոշոր առաջըն-
թաց քայլ է մեր երկրի զարգացման ճանա-
պարհին սոցիալիզմից դեպի կոմունիզմ:

Խորապես գիտակցելով նոր հնգամյա
պլանի խնդիրների վեհությունը, մեր հայ-
րենիքի աշխատավորները լի են միահամուռ
ստեղծագործական ջերմ ցանկությամբ անե-
լու ամեն բան, որպեսզի պատվով կատա-

րեն ու գերակատարեն ստալինյան հինգ-
րորդ հնգամյակը, մեր հայրենիքը դարձնեն
էլ ավելի հզոր տերութիւն, նոր ավանդ-
մտցնեն դեմոկրատիայի և սոցիալիզմի ան-
բողջ լագերի ամրապնդման գործում, ամ-
բողջ աշխարհում խաղաղութիւնն ամրա-
պնդելու գործում:

Կոմպրեսորներին գործարանի ագիտատոր-
ները իրենց առաջ խնդիր են դրել՝ բանվոր-
ներին ու ծառայողներին պարզաբանել
19-րդ համագումարի որոշումները, այդ
որոշումները դարձնել նրանց սեփականու-
թիւնը, աշխատավորների ուշադրութիւնը
բևեռել նոր բարձր պարտավորութիւններ
ստանձնելու, ստանձնած պարտավորու-
թիւնները կատարելու և գերակատարելու
վրա:

Պարտիայի 19-րդ համագումարի նյութե-
րը Կոմպրեսորներին գործարանի բանվորնե-
րի մեջ պարզաբանելու ուղղութեամբ ագի-
տացիոն աշխատանք են տանում 20 ագի-
տատորներ: Դրանց մեջ են քաղաքականա-
պես պատրաստված կոմունիստներ, ինժե-
ներա-տեխնիկական աշխատողներ, արտա-
դրութեան նորարարներ ու առաջավորներ:
Գրեթե բոլոր ագիտատորները ունեն բարձ-
րագույն և միջնակարգ կրթութիւն:

— 28 —

Կոմպրեսորներին գործարանի սկզբնական
պարտկազմակերպութիւնը քաղաքական-
մասսայական աշխատանքը ճիշտ զուգակ-
ցելով արտադրական պլանների կատարման
հետ, ուղղութիւն է տալիս ագիտատորների
աշխատանքին՝ պարտիայի 19-րդ համա-
գումարի նյութերը պարզաբանելու և սո-
ցիալիստական լայն մրցութիւն կազմա-
կերպելու համար:

Գործարանի ագիտատորները ամեն օր
ագիտացիոն զրույց են անցկացնում բան-
վորների հետ: Ագիտ-զրույցները աշխույժ
ու հետաքրքիր են անցնում այն խմբերում,
որտեղ ագիտատորներ են ընկ. ընկ. Յու.
Ղազարյանը, Ե. Հակոբյանը, Զ. Համբար-
ձումյանը և Ս. Պետրոսյանը: Նրանք ավելի
քան 20 զրույց են անցկացրել՝ նվիրված հա-
մագումարի նյութերի մասսայականացմա-
նը:

Ագիտատորները չեն սահմանափակվում
համագումարի նյութերի սոսկ ծանոթացու-
մով, իրենց զրույցներում նրանք բանվորնե-
րին պարզաբանում են, որ ձեռնարկութիւն-
ներում նոր տեխնիկայի և առաջավոր տեխ-
նոլոգիական պրոցեսների հետագա արմա-
տավորումը, արտադրութեան էլ ավելի բազ-
մակողմանի մեքենայացումը և էլեկտրիֆի-
կացումը, աշխատանքի ավելի լավ կազմա-

— 29 —

կերպումը և արտադրական կադրերի որակավորումը կարևորագույն պայման են հանդիսանում ՍՍՌՄ զարգացման 1951—1955 թվականների հինգերորդ հնգամյա պլանը կենսագործելու համար: Նրանք ընդգրկում են խոտանի և մեքենաների պարապուրդների դեմ պայքարելու, սոցիալիստական գործարար մրցություն ծավալելու հարցերը:

Ստանձնած պարտավորությունների կատարումն ու գերակատարումը, ասում է հավաքման ցեխի ագիտատոր Ղազարյանը, հիմնականն է սոցիալիստական մրցության մեջ, այդ պատճառով էլ մեր ցեխի յուրաքանչյուր բանվորի պատվավոր պարտքն է պայքարել ստանձնած պարտավորությունների կատարման համար:

Ագիտատոր ընկ. Ղազարյանը լինելով հավաքման ցեխի վարպետ, լավ ճանաչում է բոլոր բանվորներին և իր զրույցների ընթացքում լայնորեն օգտագործում է ցեխի կյանքից վերցրած օրինակները: Ստանձնած պարտավորությունների կատարման ու գերակատարման համար ստեղծագործական լայն մրցություն ծավալելու հարցերը կարմիր թելի նման անցնում են ընկ. Ղազարյանի ամեն օրվա ագիտացիոն զրույցների միջով:

— 30 —

Հավաքման ցեխում քիչ չէ այն բանվորների թիվը, որոնք արտադրության առաջավորներ և նորարարներ են: Նրանց մեթոդները արտադրության մեջ արմատավորելու հարցերը հատուկ հոգատարության առարկա են հանդիսանում ագիտատոր Ղազարյանի համար:

Վերջերս անցկացրած իր զրույցներից մեկում, որպեսզի ցույց տա, թե որն է սովետական աշխատավորների հայրենասիրական պարտքը հինգերորդ հնգամյա պլանի կատարման ու գերակատարման գործում, ագիտատորը օգտագործեց հենց իր ցեխի այն բրիգադայի օրինակը, որի բրիգադիրն է ընկ. Մ. Առաքելյանը:

Այդ բրիգադան, սոցիալիստական մրցության մեջ մտնելով, պարտավորություններ էր ստանձնել պլանից դուրս հավաքել 15 կոմպրեսոր, սակայն իր խոստումը բրիգադան ոչ միայն կատարեց, այլև գերակատարեց, լրացուցիչ հավաքելով 2 կոմպրեսոր ևս:

Ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի լավ դրվածքով է բացատրվում այն, որ 1952 թվականի անցած 9 ամսում, 1951 թվականի նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, աշխատանքի արտադրողակա-

նությունն աճել է 23 տոկոսով, ընթացիկ տարվա 9,5 ամսում 25 տոկոսով շատ կոմպրեսոր է արտադրվել, քան անցյալ տարի նույն ժամանակամիջոցում: Գործարանը ՌԿ—30 տիպի կոմպրեսորների թողարկման հոկտեմբեր ամսվա պլանը կատարեց հոկտեմբերի 25-ին 107 տոկոսով:

Պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները և ընկեր Ստալինի պատմական ճառը քաղաքական և աշխատանքային շտեմնվածակալություն են առաջ բերել կոմպրեսորների գործարանում:

Գործարանի տասնյակ բանվորներ այժմ օրական կատարում են մեկ ու կեսից երկու արտադրական նորմա: Հավաքման ցեխի երիտասարդ բանվոր Վ. Տրիֆանովը, որը պարտավորություն էր ստանձնել իր ամսական պլանը կատարել 150 տոկոսով, համագումարի օրերին և այժմ արտադրական պլանը կատարում է 216 տոկոսով, բանվոր Ա. Բախչյանը իր արտադրական պլանը կատարում է 280 տոկոսով: Նման առաջավորների թիվը գործարանում տասնյակների է հասնում:

Այժմ գործարանի ցեխերում և բրիգադաներում սոցիալիստական լայն մրցություն է ծավալել հինգերորդ հնգամյա պլանի կա-

— 32 —

տարման ու գերակատարման համար, Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռեվոլյուցիայի 35-րդ տարեդարձը արժանավայել դիմավորելու համար:

Սոցիալիստական մրցության մեջ մտնելով փոքր հիդրոտուրբինների գործարանի հետ, կոմպրեսորների գործարանը պարտավորություն է ստանձնել ժամկետից շուտ կատարել տարեկան արտադրական պլանը և պլանից ավելի երկրին տալ մի քանի տասնյակ կոմպրեսոր: Գործարանում եռում է ստեղծագործական ստախանովյան աշխատանքը՝ ստանձնած այդ պարտավորությունը պատվով կատարելու համար:

Գործարանի ագիտ-կոլեկտիվը բանվորների մեջ մասսայականացնելով և արմատավորելով առաջավորների փորձը, մոբիլիզացնում է նրանց՝ կոլեկտիվ ստախանովյան աշխատանք կատարելու, պայքարելու Սովետական Միության կոմունիստական Պարտիայի 19-րդ համագումարի դիրեկտիվների անթերի կենսագործման համար:

Ա. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԻՆՉՊԵՍ ՄԱՍՍԱՑԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ՆՈՐ ՀՆԳԱՄՑԱ ՊԼԱՆԸ

Սովետական ժողովուրդը մեծ խանդավառությամբ ընդունեց պարտիայի 19-րդ համագումարի դիրեկտիվները ՍՍՌՄ զարգացման 1951—1955 թվականների հինգերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ:

Որպես տնտեսական և կուլտուրական խաղաղ շինարարության ծրագիր, հինգերորդ հնգամյա պլանը ամբողջ աշխարհի առջև մեկ անգամ ևս ցուցադրում է սոցիալիստական հասարակարգի հզոր կենարար ուժը և մի նոր խոշոր առաջընթաց քայլ է հանդիսանում սոցիալիզմից դեպի կոմունիզմ անցման ճանապարհին:

Պարտիայի 19-րդ համագումարի դիրեկտիվները զուգահեռաբան ի. վ. Ստալինի «Սոցիալիզմի տնտեսական պրոբլեմները ՍՍՌՄ-ում» հանձարեղ աշխատության հրապարակմանը, ուր բացառիկ հստակությամբ խոր գիտական վերլուծության են ենթարկված սոցիալիզմի տնտեսական օրենքները և կանխագծված են կոմունիս-

— 34 —

տական հասարակության կառուցման հեռանկարները:

Մեր ժամանակաշրջանի այդ պատմական փաստաթղթերը վկայում են այն վիթխարի նվաճումների մասին, որ կոմունիստական պարտիայի և մեր մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի գլխավորությամբ ձեռք են բերել սովետական մարդիկ՝ ժողովրդական տնտեսության և կուլտուրայի բոլոր բնագավառներում:

Օրերս հրապարակվեց ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին կից Կենտրոնական վիճակագրական վարչության հաղորդագրությունը ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1952 թվականի 3-րդ եռամսյակի պետական պլանի կատարման արդյունքների մասին, որտեղ արտացոլված է ստալինյան հինգերորդ հնգամյա պլանում նախատեսված մեծ առաջադրանքների պլրակտիկ իրականացումը:

Պարտիայի կողմից առաջադրված հոյակապ խնդիրները աննախընթաց քաղաքական և աշխատանքային վերելք են ստեղծել անժայռածիր Սովետական երկրի բոլոր մասերում: Աշխատավորությունը նորանոր սխրագործություններով է նշանավորում իր անսահման նվիրվածությունը Լենինի—Ստալինի մեծ գործին:

— 35 —

Հինգերորդ հնգամյա պլանի իրականացումը մեծագույն չափով կախված է միլիոնավոր աշխատավոր մասսաների ստեղծագործական նախաձեռնությունից: Ստորական պլանը, — սովորեցնում է ընկեր Ստալինը, — միլիոնավոր մարդկանց կենդանի ու պրակտիկ գործունեությունն է: Մեր արտադրական պլանի իրական լինելը՝ դա նոր կյանք ստեղծող միլիոնավոր աշխատավորներն են: Մեր ծրագրի իրական լինելը՝ դա կենդանի մարդիկ են, այդ մենք ենք ձեզ հետ միասին, աշխատելու մեր կամքը, նոր ձևով աշխատելու մեր պատրաստակամությունը, պլանը կատարելու մեր վճռակա- նությունը»:

Ընկեր Ստալինի այս խոսքերը սպառիչ կերպով բնութագրում են այն խոշորագույն նշանակությունը, որ ձեռք է բերում քաղաքական ագիտացիան՝ սովետական ժողովրդի հարաճուն ակտիվությունը գլխավորելու և այն հմտորեն օգտագործելու ասպարեզում:

Խոսելով հնգամյա պլանի խնդիրների մասին, ագիտատորը պետք է իր յուրահղիչներին պարբերաբար պատմի այն մեծ աշխատանքային սխրագործությունների մասին, որ կատարում են Մոսկվայի և Լենինգրադի մեքենաշինարարները, Հարավի և Ուրալի մե-

տաղագործները, Դոնբասի և Կարականդաշի ածխագործները, Բաքվի և Բաշկիրիայի նավթագործները, Ուկրաինայի ու Վրաստանի կոլտնտեսականները: Սակայն ագիտացիան չի հասնի իր նպատակին, եթե ագիտատորը սահմանափակվի միայն հնգամյա պլանում առաջադրված ընդհանուր խնդիրներով, եթե այն սերտորեն չկապի գործարանի, կոլտնտեսության, ցեխի, բրիգադայի կոնկրետ խնդիրների հետ: Ագիտատորը պետք է ամեն կերպ հասնի նրան, որ բանվորները իրենց ամենօրյա գործի մեջ տեսնեն ամբողջ հնգամյա պլանի խնդիրների կենսագործումը: Այլ խոսքով՝ ամեն մեկի անձնական աշխատանքը պետք է օրգանապես ձուլվի համաժողովրդական աշխատանքի ընդհանուր հոսանքի մեջ: Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է, որ պեսզի ագիտատորը խորանա արդյունաբերության առանձնահատկությունների մեջ, լավ գիտենա իրեն վստահված տեղամասի կոնկրետ խնդիրն ու մարդկանց, որոնք ներգրավվել են սոցիալիստական մրցության մեջ:

Հանրահայտ է, որ կոմունիզմի հաղթանակի համար ամենագլխավոր պայմաններից մեկը հանդիսանում է աշխատանքի արտադրողականության աճը: Հինգերորդ հնգամյակում ամբողջ արդյունաբերական արտադրանքի աճի մոտ երեք քառորդը պետք է

ստացվի աշխատանքի արտադրողականութ-
յան հաշվին: Նշանակում է, ագիտատորները
իրենց պրակտիկ աշխատանքում պետք է
լուրջ ուշադրություն դարձնեն այդ հարցի
վրա: Մինչդեռ քիչ չեն դեպքերը, երբ ագի-
տատորները տարվում են միայն առանձին
նորարարների ու ստախանովականների,
գյուղատնտեսության առաջավորների անհա-
տական ռեկորդներով ու ցուցանիշներով և
մոռացության մատնում աշխատանքի արտա-
դրողականության բարձրացման համար առ-
կա մասսայական շարժումը:

Մոսկվա քաղաքի արտադրական ձեռնար-
կությունների պարտիական աշխատողների
խորհրդակցությունում արտասանած իր ճա-
ռում ընկ. Մ. Ի. Կալինինը ասաց «...Ցավը
ներանում է, որ մենք մոռանում ենք միջին
շարքային բանվորին... եթե մեզ հաջողվի
բարձրացնել բոլոր բանվորների, շեշտում եմ
բոլոր բանվորների աշխատանքի արտադրո-
ղականությունը միայն 10 տոկոսով, ապա
ինչպիսի մեծ օգուտ կտա այդ, արդյունաբե-
րական արտադրանքի փնչպիսի աճ կտար այդ:
Սակայն դրան հասնել ավելի դժվար է, քան
առանձին ռեկորդներ տալը... Շարքայինների
աշխատանքի արտադրողականությունը ձգել
ինչ-որ 10 տոկոսի՝ հսկայական դործ է, որի

— 38 —

համար էլ պետք է ամենօրյա ագիտացիա
տանել»:

Քաղաքական ագիտացիան առավել ներ-
գործոն ու նպատակասլաց է դառնում այն
ժամանակ, երբ նա ակտիվ է, հարձակողա-
կան, երբ նա հրաժարվում է պասսիվ-հայե-
ցողական բնույթից: Ագիտատորը միշտ պետք
է հիշի, որ իր զրույցի նպատակն է ունկրն-
դիրներին պարզաբանել սովետական պետու-
թյան ներքին և արտաքին քաղաքականու-
թյան կենսական հարցերը:

Այդ տեսակետից էլ՝ նոր հնգամյակի նյու-
թերը՝ մասսայականացնելիս ագիտատորը
չպետք է բավարարվի պլանում նախատես-
ված թվերի չոր ու անկենդան վերարտադր-
մամբ: Այդպիսի ագիտացիան երբեք չի կա-
րող իր նպատակին ծառայել: Ընդհակառա-
կը, հենվելով հնգամյակի թվերի վրա, ագի-
տատորը պետք է քաղաքական ընդհանրա-
ցումներ կատարի, օգտագործի առիթը՝ կա-
պիտալիզմի էությունը մերկացնելու համար:
Սովետական Միության ժողովրդական տըն-
տեսության և կուլտուրայի անշեղ վերելքի
մասին խոսելիս, ագիտատորը պետք է հա-
մոզիչ կերպով ցույց տա սովետական հա-
սարակարգի անվիճելի գերազանցությունը
բուրժուական հասարակարգի նկատմամբ:

Ինչպե՞ս կարելի է, օրինակ, շօտագործել

— 39 —

այն փաստը, որ Սովետական Միությունում արդյունաբերական արտադրության մակարդակը 1929 թ. համեմատությամբ, 1951 թ. բարձրացել է 13 անգամ, մինչդեռ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում միայն 2 անգամ, այն էլ՝ սպառազինության խելացնոր մրցավազքի հետևանքով:

Զրույցի ընթացքում ազիտատորը պետք է ցայտուն օրինակներով ցույց տա, թե ստալինյան հնգամյակների ընթացքում ինչպիսի հսկայական նվաճումների են հասել սովետական ռեսպուբլիկաները կապիտալիստական երկրների համեմատությամբ: Բերել թեկուզ հենց այն փաստը, որ Միշին Ասիական սովետական ռեսպուբլիկաները, որ ունեն 17 միլիոն բնակչություն, այժմ արտադրում են էլեկտրաէներգիա Երեք անգամ ավելի, քան Թուրքիան, Իրանը, Պակիստանը, Նզիպատսը, Իրաքը, Սիրիան և Ադվանստանը՝ միասին վերցրած, որոնց բնակչությունը կազմում է 156 միլիոն: Այդ դեռ 1951 թվականին էր: Իսկ եթե դրան ավելացնենք, որ էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը 1955 թ., 1950 թվականի համեմատությամբ, կաճի մոտ 80 տոկոսով, ապա առավել աղբյուր հայտ կդառնա այն վիթխարի առաջընթացը, որ ապրում են սովետական ծաղկուն ռեսպուբլիկաները՝ ինչպես Արևմտյան Նվրոպա-

— 40 —

յի, այնպես էլ Արևելքի տնտեսապես հետամնաց երկրների նկատմամբ:

Նշանակում է, խոսելով մեր ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերի զարգացման կարևորագույն պայման հանդիսացող էլեկտրաէներգիայի արտադրության մասին, ազիտատորը պետք է ոչ միայն պատմի Կույբիշյան, Ստալինգրադյան, Կախովկայի, Կամայի, Գորկու, Մինգեչաուրի, Չերոքսաբիի և նոր հնգամյակում կառուցվող մյուս խոշոր հիդրոէլեկտրակայանների նշանակության մասին, այլև նրա հիման վրա հանգամանորեն ցույց տա Սովետական Միության էկոնոմիկայի հսկայական զարգացումը և, ի հակադրություն դրա՝ կապիտալիստական սիստեմի էկոնոմիկայի անդառնալի անկումը: Զրույցի այդպիսի բնույթը քաղաքական տեսակետից ավելի լայն նշանակություն կտա ազիտացիային և ավելի գործոն հետեւյալներ կունենա աշխատավորությանը սովետական հայրենասիրության ոգով դաստիարակելու ուղղությամբ:

Ստալինյան հինգերորդ հնգամյակում մեծ տեղ է հատկացվում սովետական ժողովրդի բարեկեցության և կուլտուրայի բարձրացմանը: Այդ նշանակում է, որ մեր պարտիայի և սովետական պետության համար չկան այլ

— 41 —

շահեր, քան ժողովրդի շահերը: Ազիտատորները պետք է տեղից վերցրած կոնկրետ օրինակներով ցույց տան ունկնդիրներին, թե ինչպես է բարելավվել բանվորների, կոլտնտեսականների, ինտելիգենցիայի նյութական վիճակն ու կուլտուրական կյանքը: Միաժամանակ, պետք է ցույց տալ, թե ինչպիսի զրկանքներ է կրում կապիտալի լծի տակ տառապող աշխատավորությունը:

«Հնգամյա պլանում նախատեսված խնդիրները,— ասված է 19-րդ համագումարի դիրեկտիվներում,— մեծ պահանջներ են առաջադրում պարտիական, սովետական, տրնտեսական, պրոֆմիոթենական, կոմերիտական կազմակերպություններին և պարտավորեցնում նրանց մոբիլիզացնել աշխատավոր լայն մասսաներին՝ նոր հնգամյա պլանի կատարման ու զերակատարման ուղղությամբ, ծավալելով մեր կազմակերպությունների աշխատանքում գոյություն ունեցող թերությունների լայն քննադատություն՝ այդ թերությունները ամենաարագ կերպով վերացնելու նպատակով»:

Ազիտատորների առաջնահերթ խնդիրն է՝ ճշտորեն կատարել պարտիայի 19-րդ համագումարի այդ պահանջը՝ Ստալինյան նոր հնգամյակը հաջողությամբ կենսագործելու համար:

Գ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՕՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

ԹԵՄԱՆԵՐ, ՊԼԱՆՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

I

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԱՅԻ 19-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՊԱՅՔԱՐԻ ԵՎ ՀԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԻ ՄԵԾ ԾՐԱԳԻՐ ԵՆ

1. Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները, համագումարի եզրափակիչ նիստում ընկեր Ի. Վ. Ստալինի պատմական ճառը հանդիսանում են պայքարի և հաղթանակների մեծ ծրագիր:

2. Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի 19-րդ համագումարի ընդունած որոշումները պարտիայի, ամբողջ Սովետական ժողովրդի առջև դրացում են մեր երկրում կոմունիզմի կառուցման հոյակապ հեռանկարներ:

3. ՍՍՌՄ զարգացման 1951—55 թվականների հինգերորդ հնգամյա պլանի կատարումը նոր՝ խոշոր քաջ կհանդիսանա սոցիալիզմից դեպի կոմունիզմ զարգացման ճանապարհին:

4. Սովետական ժողովրդի ստեղծագործական կենդանի գործունեությունը հզոր ուժն է մեր մեծ պլանների կատարման համար մղվող պայքարում:

5. Ձեռնարկություններում նոր տեխնիկայի և առաջավոր տեխնոլոգիական պրոցեսների հետագա արձատարումը, արտադրության բազմակողմանի մեքենայացումը և էլեկտրիֆիկացումը, աշխատանքի տվելի լավ կազմակերպումը և արտադրական կազմերի որակավորումը հանդիսանում են նոր հրեզամյակի խնդիրների կենսագործման կարևորագույն պայմանները:

6. Սովետական Միության Կոմունիստական Պարտիայի 19-րդ համագումարի որոշումները և համագումարի եզրափակիչ նիստում ընկեր Ի. Վ. Ստալինի պատմական ճառը ազատ ժողովուրդների բոլոր ուժերը մոբիլիզացնում են՝ պայքարելու պայծառ և բերկրալից կյանքի կառուցման նոր հաջողութունների համար, պայքարելու ամբողջ աշխարհի խաղաղությունը պահպանելու և ամրապնդելու համար:

7. Ընկեր Ի. Վ. Ստալինի «Սոցիալիզմի տնտեսական պրոբլեմները ՍՍՌՄ-ում» հանձարեղ աշխատությունը սովետական ժողովուրդին սովորեցնում և ցույց է տալիս սոցիալիզմից աստիճանաբար կոմունիզմին անցնելու ուղիները:

8. Մավալենք գործարար լայն սոցիալիստական մրցություն արդյունաբերության և գյուղատնտեսության աշխատողների մեջ՝ անթերի և ժամանակին կենսագործելու Սովետական Միության Կոմունիստական Պարտիայի 19-րդ համագումարի պատմական որոշումները:

— 44 —

II

**ՀՈԿՏԵՄԲԵՐՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾ
ՌԵՎՈԼՈՒՅԻՍՏ 35-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ**

1. Վ. Ի. Լենինը և Ի. Վ. Ստալինը Կոմունիստական պարտիայի կազմակերպիչներ և առաջնորդներ:

2. Սովետական Միության Կոմունիստական Պարտիայի և նրա առաջնորդներ Վ. Ի. Լենինի, Ի. Վ. Ստալինի ղեկավարող և կազմակերպող դերը Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլուցիայի նախապատրաստման և անցկացման ժամանակաշրջանում:

3. Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլուցիան մարդկային հասարակության պատմության մեջ նոր էպոխայի սկիզբն է:

4. Վ. Ի. Լենինը և Ի. Վ. Ստալինը — աշխարհում առաջին Սոցիալիստական պետություն ստեղծողներն են:

5. Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլուցիայի 35-րդ տարեդարձը սովետական ժողովուրդը դիմավորում է քաղաքական, տնտեսական և կուլտուրական կյանքի բոլոր բնագավառներում նոր՝ պատմական նշանակութուն ունեցող նվաճումներով:

6. Սովետական Հայաստանի հաջողությունները ՍՍՌՄ զարգացման 1951—1955 թվականների հինգերորդ հնգամյա պլանի կենսագործման գործում:

7. Տնտեսության սոցիալիստական սիստեմի առավելությունները կապիտալիստական սիստեմի նկատմամբ:

— 45 —

9. Ծավալել գործարար սոցիալիստական մրցությունի Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ունեցողության 35-րդ տարեդարձը դիմավորելու պլանների կատարումով և գերազատարումով:

Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Խոսիք Վիսաարիոնովիչ Ստալին.— Համառոտ հեռագրությամբ, երկրորդ ուղղված և չբացված հրատարակություն: Երևան 1950 թ.:

Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆ.— Սոցիալիզմի տնտեսական փոփոխումները ՍՍՄ-ում. Հայպետհրատ. 1952 թ.:

Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆ.— Ճան՝ Սովետական Միության Կոմունիստական Պարտիայի 19-րդ համագումարում. «Ագիտատորի բյուլենոտ» № 20, հոկտեմբեր 1952 թ.:

Գ. Մ. ՄԱԼԵՆԿՈՎ.— Համկ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցումը պարտիայի 19-րդ համագումարին. «Ագիտատորի բյուլենոտ» № 19, հոկտեմբեր 1952 թ.:

Վ. Մ. ՄՈՂՈՏՈՎ.— Ներածական հառ Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի 19-րդ համագումարում. («Ս. Հ.» 1952 թ., հոկտեմբերի 6-ի համարը):

Լ. Պ. ԲԵՐԻՍ.— Ճան՝ ՍՄԿՊ 19-րդ համագումարում («Ս. Հ.» 1952 թ., հոկտեմբերի 10-ի համարը):

Ա. Ի. ՄԻԿՈՅԱՆ.— Ճան՝ ՍՄԿՊ 19-րդ համա-

— 46 —

գումարում. («Ս. Հ.» 1952 թ., հոկտեմբերի 14-ի համարը):

Ն. Ս. ԲՈՒԼԳԱՆԻՆ.— Ճան՝ ՍՄԿՊ 19-րդ համագումարում. («Ս. Հ.» 1952 թ., հոկտեմբերի 14-ի համարը):

ՍՄԿՊ 19-րդ համագումարի դիրեկտիվները ՍՍՄ զարգացման 1951—1955 թվականների հինգերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ.— («Ս. Հ.» 15-ր հոկտեմբերի 1952 թ.):

Գր. Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ.— Հաշվետու զեկուցում Հայաստանի Կոմունիստական Պարտիայի 16-րդ համագումարում Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքի մասին.— «Ագիտատորի բյուլենոտ» № 18, հոկտեմբեր, 1952 թ.:

«Պրավդայի» հոկտեմբերի 16-ի առաջնորդող՝ «Պայքարի ու հաղթանակների մեծ ծրագիրը» («Ս. Հ.» 1952 թ., հոկտեմբերի 11-ի համարը):

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Հայպետհրատի հրատարակությամբ լույս են տեսել.
Ի. ՍՏԱԼԻՆ.— Սոցիալիզմի տնտեսական պրոբլեմ-
ները ՍՍՌՄ-ում: 102 էջ, տիրաժ 150000, գինը 1 ռ.
10 կոպ.:

Գ. ՄԱԼԵՆԿՈՎ.— Հաշվետու զեկուցում պարտիայի
XIX համագումարին ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմի-
տեի աշխատանքի մասին: 135 էջ, տիրաժ 70.000,
գինը 1 ռ. 40 կոպ.:

ԳՐ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ.— Հաշվետու-զեկուցում
Հայաստանի Կ(բ)Պ XVI համագումարում ՀԿ(բ)Պ
Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքի մասին: 99 էջ,
տիրաժ 20.000, գինը 1 ռ.:

Ի. ԻՇԱԿՈՎ.— «Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական
Մեծ ռեյուցիան և աշխարհի բաժանումը երկու սիս-
տեմների» («ՍՍՌՄ արտաքին քաղաքականությունը
և ժամանակակից միջազգային հարաբերություննե-
րը ցիկլի 1-ին դասախոսությունը): ՀՍՍՌ Քաղա-
քական և գիտական գիտելիքների տարածման ըն-
կերության հրատարակություն: 52 էջ, գինը 1 ռ.:

Ն. Ն. ՄԻՆՍԿԻՆՈՎ.— Հայրենիքի ֆառեզի առաջ:
459 էջ, տիրաժ 5000, գինը 8 ռ. 95 կոպ.:

ՄՈՒԽՈՒՍՐ ԱՌԻԵՋՈՎ.— Արայ: 721 էջ, տիրաժ
5000, գինը 17 ռ. 55 կոպ.:

Խո. խմբագրի՝ Մ. Տ. ՔՈՉԱՐՅԱՆ

ԳԻՆԸ 50 ԿՈՊ.

Отдел Пропаганды и агитации ЦК КП(б)
Армении

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 20

1952 г.